

Kelan ja työeläkevakuuttajat Telan webinaari 15.3.2023: Yhteistyöllä takaisin työhön - Mitä jokaisen lääkärin pitäisi tietää syöpään sairastuneen työkyvyn tukemisesta?

Vastaukset tilaisuudessa esitettyihin kysymyksiin

Kysymys 1: Jos työntekijä on hoidon vuoksi toistuvasti 1 viikon sairauslomalla ja 2 viikkoa töissä, saako hän yleensä osasairauspäivärahaa (työaika lyhennetty kuussa 40-60%) vai varsinaista sairauspäivärahaa pätkissä?

Vastaus: Sytostaattihoitojen aikana henkilö voi olla hoidon aiheuttamien sivuvaikutusten vuoksi 1 viikon sairauslomalla ja 2 viikkoa töissä. Hoitava lääkäri voi kirjoittaa sairauspoissaoloa edellä kuvatusti pätkittäin tai koko jakson ajalle. Jos sairauspoissaolotodistus (A-todistus tai B-lausunto) on kirjoitettu varalta koko jakson ajalle, sairauspäiväraha haetaan vain työstä poissaolopäiviltä. Yleensä työntekijä voi sopia työnantajansa kanssa, miten toimitaan käytännössä. On kuitenkin huomattava, että oikeus sairauspäivärahaan tai osasairauspäivärahaan voi alkaa vasta omavastuuajan jälkeen, joka on sairastumispäivä ja 9 sitä seuraavaa arkipäivää.

Jotta osasairauspäiväraha voidaan myöntää, on työaika vähennettävä lyhentämällä päivittäistä tai viikoittaista työaika. Asiakkaan työtehtävät tunteva työterveyslääkäri tai muu asiakkaan työolosuhteet tunteva lääkäri arvioi, voiko asiakas palata osa-aikaisesti työhönsä terveyttään ja toipumistaan vaarantamatta.

Jos hoitojen rinnalla henkilö on työssä 40-60 % normaalista työajasta, myös työeläkejärjestelmän osakuntoutustuki tulee kyseeseen Kelan sairauspäivärahauden jatkoksi. Tämä edellyttää, että etuutta maksetaan vähintään vuoden ajan.

Kysymys 2: Osasairauspäivärahakertymän nollautuminen 12 kuukauden työkykyisyyden jälkeen: onko ongelma jos 12 kuukauden sisällä on ollut ns. ei-Kela-sairauspäiviä (esim. flunssan vuoksi)?

Vastaus: Jos asiakas on ollut työkyvytön 12 kuukauden aikana siten, ettei sairauspäivärahaa tule myönnettäväksi eli työkyvyttömyys jää alle omavastuun (1+9 arkipäivää), ei tällä ajanjaksolla ole merkitystä päivien nollautumiseen.

Kysymys 3: Minusta on tuntunut aina hämmentävältä osasairauspäivärahassa tämä: ihminen on työkyvytön, mutta ei sitten kuitenkaan osittain ole, koska voi olla osa-aikaisesti työssään. Jos sanotaan, että henkilö on työkyvytön niin minusta se tarkoittaa täysin työkyvyttöntä, joten tässä on looginen ristiriita. Eikö olisi selvempi käyttää käsitettä osatyökykyinen ts. päivittää lakia?

Vastaus: Työkyvyttömyys osasairauspäivärahaa varten edellyttää, että ilman mukautettuja työaika- ja mahdollisia muita järjestelyjä asiakas olisi työkyvyttömänä kokonaan poissa työstä ja oikeutettu sairauspäivärahaan. Sairausvakuutuslaissa ei ole osittaisen työkyvyttömyyden käsitettä vaan osasairauspäivärahan edellytyksenä on sama työkyvyttömyys kuin

sairauspäivärahassa. Osasairauspäivärahan työkyvyttömyyden käsitteeseen liittyvä ongelmallisuus on tiedossa ja asia on viimeksi ollut esillä ministeriön kanssa viime vuonna.

Kysymys 4: Vuosiloman pitäminen keskellä osasairauspäivärahaa? Esim. aiemmin sovittu viikon talviloma tai pidempi kuukauden kesäloma?

Vastaus: Osa-aikatyön tekeminen saattaa tilapäisesti keskeytyä eri syistä osa-aikatyötä koskevan sopimuksen aikana. Asiakkaalla on osa-aikatyötä koskevan sopimuksen aikana esim. normaali työsuhteesta johtuva oikeus olla tilapäisesti pois työstä oman tai lapsen sairastumisen vuoksi. Myös vuosiloman pitäminen on sopimuksen aikana mahdollista.

Kysymys 5: Osasairauspäivärahaa voi siis ilmeisesti saada sairauspäivärahakauden täyttyttyä (esim. kuntoutustuen jälkeen tai jos kuntoutustukea ei ole myönnetty)? Miten toimitaan, jos työskentely osasairauspäivärahalla ei onnistukaan eli henkilö joutuu sairauden aiheuttaman työkyvyttömyyden vuoksi jäämään työstä pois. Maksaako Kela sairauspäivärahaa tai osasairauspäivärahaa haetulta jaksolta?

Vastaus: Osasairauspäivärahan enimmäisaika on itsenäinen sairauspäivärahan enimmäisaikaan nähden. Osasairauspäivärahan suorituspäivät eivät vaikuta sairauspäivärahan suorituspäiviin, eikä enimmäisajan täyttymiseen. Osasairauspäivärahaa voi siis saada, vaikka sairauspäivärahan osalta enimmäisaika olisi täyttynyt. Jos työskentely osasairauspäivärahan turvin ei onnistu, asiakas voi hakea sairauspäivärahaa tai kuntoutustukea, jos sairauspäivän enimmäisaika on jo täyttynyt.

Kysymys 6: Mitä konkreettisesti tapahtuu, kun Kela selvittää kuntoutustarpeen 60 sairauspäivärahapäivän kohdalla?

Vastaus: Sairauspäivärahäkäsittelijä arvioi asiakkaan kokonaistilanteen sekä ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen tarpeen ja on tarvittaessa yhteydessä asiakkaaseen ohjatakseen tämän Kelan tai muiden tahojen kuntoutuspalvelujen piiriin.

Kysymys 7: Työterveyshuollon työkokeilu voi nyt kestää 45 arkipäivää. Miten toimitaan tilanteessa, jossa sunnuntai on työpäivä? Eli tarkoittaako tuo 45 päivää kuitenkin hakijan tekemiä työpäiviä?

Vastaus: Kuntoutusrahaa maksetaan omavastuuajan jälkeen arkipäiviltä. Työkokeilussa on yksi omavastuupäivä. Arkipäiviä ovat päivät maanantaista lauantaihin. Arkipäiviä ei lasketa arkipäiviksi.